

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2016/7

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	N6-0010	
Naslov projekta	Balkan Borderlands - Balkanske meje: nasilje, konflikti in sodelovanje	
Vodja projekta	17051 Jože Pirjevec	
Tip projekta	N Projekti ESF in ERC	
Obseg raziskovalnih ur	8424	
Cenovni razred	B	
Trajanje projekta	07.2012 - 06.2015	
Nosilna raziskovalna organizacija	1510 Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Università del Litorale Centro di ricerche scientifiche	
Raziskovalne organizacije - soizvajalke		
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6	HUMANISTIKA
	6.01	Zgodovinopisje
Družbeno-ekonomski cilj		
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	6	Humanistične vede
	6.01	Zgodovina in arheologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

2. Povzetek raziskovalnega projekta¹

SLO

Projekt se je osredotočil na območje t. i. Zahodnega Balkana, kjer so v 20. stoletju izbruhnili številni konflikti, ki so izvirali iz etničnih, kulturnih, verskih in političnih nasprotij na obmejnih področjih. Mitologizirane podobe preteklosti, ki so jih širile elite, so imele močan vpliv na prebivalstvo nekdanje Jugoslavije. V okviru projekta so bili analizirani trije primeri obmejnih področij znotraj in izven meja »združene Evrope«: srbsko-hrvaško, slovensko-hrvaško in

slovensko-italijansko obmejno področje. Obravnavali smo torej tudi območje stika jugovzhodne Evrope s sredozemsko in Srednjo Evropo, pri čemer smo izpostavili diskurz o Balkanu oziroma njegovih imaginarij, ki se ga presega ravno s prečenjem nacionalnih meja in nacionalnih historiografij. Zaradi svoje kompleksnosti je bila raziskava razdeljena na tri analitično in metodološko med seboj povezane sklope: politiko in diplomacijo v obmejnih regijah, mite in stereotipe v obmejnih regijah in vprašanje »skupne zgodovine« balkanskih obmejnih regij. V prvem sklopu se je izpostavilo politične in diplomatske vidike zgodovinske reprezentacije obmejnih področij, zlasti v primeru mejnih sporov po 1. in 2. svetovni vojni in tudi po t. i. jugoslovanskih vojnah v devetdesetih letih ter v povezavi z narodnim vprašanjem. Fokus drugega sklopa raziskave so bile aktualne mitizacije preteklosti skozi spominska obeležja, analizo historiografske produkcije in zgodovinske naracije ter (de)konstrukcijo identitet. V omenjenih obmejnih področjih se je kot še primernejša od »shared history« ali »skupne zgodovine« izkazala metodologija transnacionalne zgodovine. Ta dejansko zajame smisel »skupne zgodovine« in ga na eni strani razširi (združuje komparativno zgodovino, kulturni transfer in *histoire croisée*) ter s poudarkom na obmejnih področjih, nevladnih akterjih in v povezavi z diplomatsko zgodovino še poglobi. Tretji sklop je metodološko povezal celotni projekt, odprl pa je tudi možnosti nadgradnje že izvedenih raziskav kot tudi uporabo tega pristopa na drugih primerih. Kronološko se je raziskovalno delo delilo na tri časovne sklope: od balkanskih vojn do 2. svetovne vojne (1912-1939), od 2. svetovne vojne do razpada Jugoslavije (1939-1991) ter od razpada Jugoslavije do danes.

ANG

Project focused on the territory of the Western Balkans, where in 20th century arose numerous conflicts, which originated from ethnic, cultural, religious and political antagonisms in the borderlands. Mythologized images of the past, which were spread by the elites, had powerful influence on population of the former Yugoslavia. Three cases of borderlands have been analyzed in- and outside EU: Serbo-Croatian, Slovene-Croatian and Slovene-Italian borderland. Project dealt with the area of contact between South-eastern Europe, Mediterranean and Central Europe, exposing the discourse on the Balkans and its imaginary, which can be transcended by crossing national borders and national historiographies (with appropriate methodology). Due to its complexity research has been divided in three analytically and methodologically linked research clusters: politics and diplomacy in the borderlands; myths and stereotypes in the borderlands; question of the usage of "shared history" in Balkan borderlands.

In the first part political and diplomatic views on historical representations of the borderlands has been discussed, especially in cases of border disputes after First and Second World War, as well as after "Yugoslav wars", and in relation to national question. The emphasis of second cluster was on present mythization of the past through symbols of remembrance, analysis of historiographic production and historical narration, and (de)construction of identities. In the borderlands in question methodology of transnational history turned out to be even more suitable than shared history. Not departing from the central idea of shared history, the concept of "transnational" broadens its scope on the one hand, and with the focus on borderlands and project's link with diplomatic history deepens it on the other. As the last cluster, it connected the methodology of whole project and opened up possibilities to improve already concluded researches and to apply the use of this approach to other cases. Chronologically the research work was divided in three parts: from Balkan wars to World War II (1912-1939), from World War II to the breakup of Yugoslavia (1939-1991) and from the breakup of Yugoslavia until today.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu²

Pri obravnavi odnosov na Zahodnem Balkanu v kratkem 20. in začetku 21. stoletja je bila izhodišče projekta »Balkanske meje: nasilje, konflikti in sodelovanje« usmeritev na obmejna področja. Analiziralo se je konfliktne situacije ter z njimi povezana diplomatska in politična razhajanja ter približevanja na obmejnih področjih med Slovenijo in Italijo, Slovenijo in Hrvaško ter Hrvaško in Srbijo. Ti odzivi v veliki meri temeljijo na mitologiziranih zgodovinskih (samo) reprezentacijah regije, ki je etnično, versko in kulturno med najbolj pestrimi v Evropi, hkrati pa je v tem prostoru prisotna visoka stopnja nacionalizma, raziskovanje nacionalnih, etničnih in verskih entitet v stiku pa ponuja specifične rezultate ravno na mejah. Namen projekta je bil umestiti tovrstne izkušnje v evropski kontekst in s tem potrditi, da te niso posebnost jugovzhodne Evrope, saj so primerljive s podobnimi izkušnjami v drugih evropskih državah. Pri

tem so raziskave temeljile na inovativni sodobni metodologiji transnacionalne zgodovine, ki presega domet nacionalnih historiografij, kakor tudi pristopa primerjalne zgodovine.

Območje nekdanje Jugoslavije (oziroma Zahodnega Balkana) je prostor, kjer so izbruhnile številne vojne, obenem pa so v 20. stoletju tu nastali tudi številni konflikti, ki so bili povezani z etničnimi, kulturnimi, verskimi in političnimi spremembami meja. T. i. trojna meja med beneškim, habsburškim in otomanskim imperijem se večkrat izpostavlja kot ključ za razumevanje kompleksne zgodovine in aktualnih razmer v širši regiji na Balkanu. V znanstveni in javni percepciji je bilo to območje razumljeno kot prehodna cona, območje kulturnega mešanja, ali pa kot prizorišče velikih nasilnih civilizacijskih sprememb. Ta prostor še vedno predstavlja vplivno simbolno mejo, kjer se na enem mestu križajo številne pomembne simbolne evropske geografske meje: Vzhod in Zahod, krščanstvo in islam, Romani in Slovani, Evropa in Balkan ter ideologije 20. stoletja: fašizem, demokracija in komunizem. Po razpadu Jugoslavije se je obravnavano območje za celotno desetletje (1991–2001) spremenilo v krvavo bojišče, zaradi vpletenosti velikih sil in najpomembnejših mednarodnih organizacij, pa so te konflikte preučevali številni raziskovalci. Ti konflikti so prinesli tudi spremembe v politični organiziranosti. Kljub temu je to območje še vedno prežeto z radikalnim nacionalizmom, konfliktna situacija pa se pojavljajo tudi v drugih obmejnih področjih kot posledica drugih vojn in antagonizmov 20. stoletja. V slovensko-italijanskem obmejnem prostoru vpliva na vsakdanje odnose med ljudmi, kakor tudi na odnose med Italijo, Slovenijo in Hrvaško na državni ravni, zlasti dediščina italijanskega fašizma in jugoslovanskega povojnega nasilja, t. i. fojb. V zadnjem času je bilo to območje priča pojavu novih nasprotij, denimo sporu o slovensko-hrvaški morski meji na Jadranu, ki še ni dočakal epiloga.

Pri analizi smo se omejili na tri obmejne prostore t. i. Zahodnega Balkana, ki zajemajo glavne spore v preteklem stoletju v tej regiji, države »agresorke« kakor tudi »žrtve«, kot tudi še vedno nerešena mejna vprašanja: srbsko-hrvaški, slovensko-hrvaški in slovensko-italijanski obmejni prostor. Da bi jasneje problematizirali ključne dogodke, je raziskava zajela tri kronološke sklope, ki jih zaznamujejo največji vojni spopadi na tem območju: od balkanskih vojn do druge svetovne vojne (1912–1939); od druge svetovne vojne do razpada Jugoslavije (1939–1991); od razpada Jugoslavije dalje.

Zaradi kompleksnosti vprašanj se je skladno z geografskimi in kronološkimi poudarki k raziskavi pristopilo s treh vidikov, ki vsebinsko pokrivajo različne zgodovinske subspecializacije, a hkrati omogočajo dialoškost in bolj celostni pristop:

1. politiko in diplomacijo na obmejnih področjih;
2. mite in stereotipe na obmejnih področjih;
3. vprašanje »skupne zgodovine« balkanskih obmejnih področij.

1. Politika in diplomacija na obmejnih področjih

Cilj tega dela projekta je bil osvetliti politične procese, ki so spodbudili nastanek vrste kriz, ki še vedno igrajo ključno vlogo v regionalni politiki in preprečujejo oziroma so preprečevale posameznim državam Zahodnega Balkana vključevanje v Evropsko unijo in druge mednarodne povezave. Zanimali so nas politično-pravni aspekti oblikovanja meja po padcu imperijev po prvi svetovni vojni in njihove zgodovinske posledice. Pri obravnavi konfliktov in nasilja v obravnavanem prostoru so se sodelujoči raziskovalci ukvarjali predvsem z vprašanji političnih in diplomatskih odnosov ter manifestacijami etničnih antagonizmov, s preučevanjem politik državnih centrov do obmejnih regij (regionalizem v nasprotju s centralizmom) in vloge nacionalnih elit pri eskalaciji konfliktov ter z vlogo nadvladanih institucij, kot je Mednarodno sodišče za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije pri aktualnem razreševanju konfliktov in ustvarjanju pogojev za sodelovanje v regiji (razumevanje mednarodnih dimenzij). Jože Pirjevec je v raziskavah slovensko-italijanske razmejnitve na podlagi dnevnikov Amintoreja Fanfanija ugotovil, da je bila italijanska stran ob izbruhu tržaške krize leta 1953 s strani ZDA podrobno obveščena, kako bi se razvijal možen jugoslovanski napad na cono A STO, kar je najverjetneje pogojevalo tudi njeno politiko in pristanek na Londonski memorandum. Posvečal se je tudi dilemam voditeljev slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja, predvsem preučevanju problematike bodočih odnosov med jugoslovanskimi republikami, kot jih je načrtovalo drugo zasedanje AVNOJ-a. Na podlagi analize gradiv je opozoril na dejstvo, da že takrat med jugoslovanskimi akterji ni šlo brez trenj in medsebojnih sumničen povezanih z razmejitvijo, kot tudi ne v medvojnem odnosu z italijanskim odporniškimi gibanjem.

Mateja Režek je preučevala oblikovanje medrepubliških meja v začetnih letih socialistične Jugoslavije. V okviru svoje raziskave je izvirno interpretirala razmerje med ideološko, načelno

in pravno-formalno federalizacijo Jugoslavije in stihijskim vzpostavljanjem njenih notranjih meja ter ga povezala z usmeritvami KPJ oz. pogledi komunistov na federalizem in nacionalno vprašanje, kakor tudi z razmerami v državi in v mednarodnem okolju. Opozorila je, da je jugoslovanski politični vrh medrepubliške meje pojmoval kot zgolj formalne meje znotraj resda federativne, pa vendar enotne države, vprašanju notranje ozemeljske razmejitev oz. razpravi o njej pa se je izogibal, da ne bi po komaj končani vojni znova dregnil v mednacionalne spore: mejá v etnično mešani Jugoslaviji namreč marsikje ni bilo mogoče potegniti zgolj po etničnem ključu. Kljub temu je razmejitev med federalnimi enotami največkrat sledila etničnim, nacionalnim mejam, kjer to ni bilo mogoče, pa gospodarskim in prometnim dejavnikom. »Administrativnost« bi lahko očitali kvečjemu posameznim delom mejá na jugovzhodu jugoslovanske federacije, deloma pa tudi slovensko-hrvaški meji v Istri. Odnosa državno-partijskega vrha do medrepubliških mejá torej ni mogoče obravnavati mimo pogledov partije na federalizem in nacionalno vprašanje, v prvem povojnem obdobju pa tudi ne izven konteksta boja za zunanje meje in drugih prioritet, ki so potisnile nacionalno vprašanje v ozadje.

Miha Kosmač je raziskoval povojne migracije iz Istre in Slovenskega primorja, ki so vplivale tudi na povojna pogajanja glede določitve meje med Italijo in Jugoslavijo, še zlasti v času priprav na pariško mirovno konferenco. Na podlagi arhivskih virov je analiziral različne nepravilnosti v delovanjih organov ljudske oblasti v odnosu do prebivalstva, kar so skušale s pridom izkoristiti pro-italijanske organizacije in propaganda, ki so skušale doseči za Italijo ugodnejšo razmejitev.

2. Miti in stereotipi na obmejnih področjih

V okviru tega sklopa je bila pozornost namenjena zlasti aktualni mitizaciji preteklosti z analizo komemoracij, historiografske produkcije in zgodovinskih naracij ter analizi delovanja mitov in stereotipov na različnih multikulturnih obmejnih področjih.

Vida Rožac Darovec ugotavlja, da zgodovinski miti s skupnim spominom sicer nastopajo kot povezovalni za etnične in nacionalne skupnosti, a so pogosto sredstva za manipulacijo množic ter vodijo v konflikte in nasilje. Na obmejnih področjih je bila »nova« meja mnogim vsiljena in tako opazimo pojav t. i. hibridnih identitet. Zgodovinarji morajo preprečevati mitizacijo zgodovino in politično rabo preteklosti, kar je mogoče ravno s transnacionalnim pristopom preučevanja mehanizmov delovanja, vpliva percepcije in transmisije nacionalnih spominov na razdeljene etnične skupnosti, s ciljem spodbuditi povezovanje in integracijo na lokalni in globalni ravni.

Borut Klabjan se je ukvarjal s preučevanjem družbenega angažmaja lokalnega prebivalstva pri politikah spomina in celebrativnih praksah, ki so bile značilne za obdobje po drugi svetovni vojni, a imajo vse do danes nasprotujoče si razlage. Čeprav temeljijo prej na politični kot na nacionalni ravni, je slednja nemalokrat v ospredju. V primeru Trsta po drugi svetovni vojni je mejna razdelitev igrala ključno vlogo, a bi bilo zmotno misliti, da so komemorativne dinamike sovpadale z državno pripadnostjo. Analiza arhivskega, časopisnega in nenazadnje fotografskega ter filmskega gradiva je pokazala na heterogenost in spremenljivost komemorativnih dinamik glede na družbeno okolje ter na večplastnost pomenov, ki jo ima določen spomenik za različne socialne skupine v različnih časovnih obdobjih.

3. Vprašanje »skupne zgodovine« balkanskih obmejnih področij

Ta sklop metodološko povezuje celotni projekt. V raziskavi obmejnih področjih Zahodnega Balkana smo prišli do sklepa, da se kot še primernejša od »skupne zgodovine« kaže metodologija transnacionalne zgodovine. Transnacionalna zgodovina s poudarkom na obmejnih področjih ter nevladnih akterjih združuje komparativno zgodovino, študije kulturnega transferja in *histoire croisée*, njena povezava z diplomatsko zgodovino v projektu pa zajame tudi meddržavne odnose na najvišji ravni. Tak način raziskovanja naj bi presegel primerjalno metodologijo, saj ta zgolj temelji na združevanju raziskovalnih rezultatov pridobljenih s strani posameznih »ekskluzivnih« nacionalnih historiografij, četudi do določene mere predstavlja vir koristnih in skrbno zbranih podatkov.

Transnacionalni odnosi, ki smo jih identificirali na obravnavanih obmejnih področjih, namreč ne upoštevajo političnih državnih meja, temveč se vijejo glede na interesne tokove posameznih subjektov. V tem smislu, kot poudarja Borut Klabjan, je obmejno območje generator odnosov, ki se spletejo na podlagi skupnih gospodarskih, družbenih, kulturnih ali političnih interesov. To ponazori na primeru neustreznosti časovnih meja in okvirov, ki se jih ponavadi uporablja pri

analizi prve svetovne vojne in v dialogu z mednarodnim zgodovinopisjem, s tem ko izpostavi preučevanje vloge kulture zmage in poraza med lokalnim prebivalstvom. Projekt je tako zajel politike državnih centrov kot tudi dinamike na ožjem regionalnem nivoju treh obmejnih področij.

Egon Pelikan je podal pregled zgodovinopisja slovensko-italijanskega obmejnega prostora in vzpostavil izhodišče za razmislek o aplikacijah analitičnih strategij ter metodoloških konceptov s katerimi bi presegli razmere, v katerih lahko govorimo o obstoju »dveh nacionalnih historiografij«.

Značilna transnacionalna fenomena sta migracija in versko konvertitstvo, ki ju je na primeru beguncev iz Julijske krajine v Jugoslavijo obravnaval Gašper Mithans. Izsledki na podlagi omejenih virov kažejo na večji delež konvertitov med to populacijo in povečanjem kritičnosti do Katoliške cerkve med njimi.

Kot najpomembnejša rezultata projekta bi izpostavili mednarodno znanstveno konferenco »Misliti balkanske meje: nasilje, konflikti, sodelovanje/Thinking Balkan Borderlands: Violence, Conflicts, Cooperation (1914-2014)«, ki je potekala v Kopru in Devinu junija 2014, ter tematsko številko revije Acta Histriae (2015, št. 3) o mejah na Balkanu s 15 znanstvenimi članki sodelavcev projekta in drugih zgodovinarjev iz Slovenije in tujine.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

Vodja in člani projektne skupine so v okviru projekta objavili 15 znanstvenih člankov in prenovljeno izdajo knjige Jožeta Pirjevca »Serbi, Croati, Sloveni: storia di tre nazioni«. Projekta skupina je sledila načrtu aktivnosti in kronološkimi sklopom projekta ter se uspešno spoprijela s ključnimi raziskovalnimi tematikami, ki so bile opredeljene v projektne predlogu: s politiko in diplomacijo, z miti in stereotipi ter z vprašanjem metodološke obravnave obmejnih področij. Analiziralo se je različne politične manifeste, ključne zgodovinske programe, zgodovinopisno naracijo, časopisno in fotografsko gradivo ter arhivsko gradivo v domačih in tujih arhivih. Pri tem je bila posebna pozornost namenjena gradivu, ki bodisi še ni bilo znanstveno raziskano (npr. Narodni arhiv in knjižnica v Moskvi, Osrednji državni arhiv v Rimu idr.), bodisi je bilo doslej nedostopno (npr. Urad za obmejna območja v Rimu, določena gradiva v Vatikanskem arhivu, osebne zapuščine). K preučevanju zgodovinskih mitov in stereotipov se je v večji meri pristopilo z metodo ustne zgodovine, pri interpretaciji rezultatov empiričnih raziskav pa so člani projektne skupine sledili opredeljenemu cilju aplikacije sodobnih historiografskih metodoloških in konceptualnih pristopov.

Junija 2014 je bil v Kopru in Devinu organiziran mednarodni znanstveni posvet »Balkanske meje: nasilje, konflikti, sodelovanje«. Na konferenci je sodelovalo 19 zgodovinarjev in zgodovinarok iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Italije, Rusije in ZDA, ki so predstavili svoje raziskave obmejnih regij Balkana z različnih perspektiv in v različnih časovnih obdobjih. Konferenca je opozorila na še neraziskane aspekte meja in obmejnosti na Zahodnem Balkanu, odlikovala pa jo je zanimiva in prodorna razprava o odprtih vprašanjih obmejnih konfliktov med državami Srednje in Jugovzhodne Evrope, ki so kljub evropskim integracijskim procesom še vedno zaznamovani z zgodovinskimi travmami, nerazumevanjem in konflikti. S tem je bil dosežen zastavljeni cilj ustvarjanja enotnega raziskovalnega okvira in prenosa raziskovalnih izkušenj z mreženjem med evropskimi in drugimi tujimi institucijami, k odmevnosti znanstvene konference pa je pripomoglo tudi sodelovanje predstavnikov Srednjeevropske pobude (CEI). Za udeležence konference je bila izvedena tudi strokovna ekskurzija z namenom predstavitve ostankov soške fronte in krajev spomina ob slovensko-italijanski meji.

V letu 2015 je izšla posebna tematska številka Acta Histriae (2015, št. 3) o balkanskih mejah, s svojimi prispevki pa so poleg članov projektne skupine sodelovali tudi drugi uveljavljeni domači in tuji raziskovalci. Tematska številka predstavlja koherentno študijo, ki omogoča primerjavo posameznih primerov obmejnih področij Zahodnega Balkana.

Poleg tega so projektni vodja in njegovi sodelavci raziskovalne izsledke predstavili na več drugih domačih (npr. Ruski center znanosti in kulture v Ljubljani, v Mariboru) in tujih mednarodnih konferencah (npr. ASN 2014 v New Yorku, Opavi, Dunaju, Pulju in Lizboni) ter v obliki vabljenih predavanj na tujih univerzah.

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁴

Vsebinskih sprememb programa raziskovalnega projekta ni bilo, zaradi zaposlitev na drugih inštitutih ali prerazporeditve na projektih pa se je nekoliko spremenila sestava projektne skupine. Od leta 2013 v projektini skupini ni bilo več Monice Rebeschini, Alekseja Kalca, Gorazda Bajca in Jureta Ramšaka. Leta 2014 sta se projektu pridružila Miha Kosmač in Gašper Mithans, izstopila pa je Mateja Sedmak.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁵

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	1538111940	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Soočenje kulturnih, državnih, geopolitičnih in ideoloških konceptov na stiku italijanskega in južnoslovanskega prostora (1848-1975)	
	ANG	Italian and South Slavic spaces in contact: cultural, national, geopolitical and ideological concepts intertwinments (1848-1975)	
Opis	SLO	Propad velikih cesarstev (najprej osmanskega, pozneje habsburškega) v 19. in 20. stoletju ter vzpon nacionalnih držav je odprl v balkanskem prostoru, v katerega delno spada tudi Slovenija, vprašanje meja. Različni politični subjekti, ki so se oblikovali, so zastavljali svoje teritorialne zahteve na zgodovinskem pravu, kar je povzročalo med sosedi velike napetosti. Edini primer, ki odstopa od tega pravila, je primer italijansko-slovenske meje, ki je bila zakoličena šele po dolgem, več kot stoletnem procesu. Konflikt med Italijani in Slovenci je slonel pri prvih na zgodovinskih in strateških zahtevah, pri drugih pa na etničnem pravu. Gre za redki primer odstopanja od ustaljenega pravila, katerega poglobitve etape predstavlja pričujoča študija.	
	ANG	The fall of the great empires (firstly the Ottoman one, later the Austrian) during the 19th and 20th centuries, and the formation of the national states in the Balkans, where Slovenia partially lies, opened the question of the borders. The different political subjects founded their territorial claims on the historical right, provoking between the neighbors major tensions. The only partial exception of this rule is the frontier between Italy and Slovenia, reached after a long, more than a century-long process. The conflict between Italians and Slovenians was based, as regards the first on the historical and strategic pretensions, as regards the latter on the natural right. It is an exceptional case, whose main stages the author analysis in his study.	
Objavljeno v	Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko; Acta Histriae; 2015; Letn. 23, št. 3; Str. 377-392; Impact Factor: 0.202; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.348; A': 1; WoS: MM; Avtorji / Authors: Pirjevec Jože		
Tipologija	1.02 Pregledni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	2265299	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Spreminjanje meja in kulture spomina	
	ANG	Grenzverschiebungen und Erinnerungskultur	
Opis	SLO	Članek je prikazal vlogo komemorativnih praks in običajev po koncu prve svetovne vojne na multi-nacionalnem območju ob slovensko-italijanski meji. Študija analizira, kako so se Slovenci, ki so živeli na območjih, z rapalsko pogodbo priključenih Italiji, odzvali na italijansko komemorativno prakso »neznanega vojaka«.	
		The article examined how commemoration practices and rituals characteristic of the post-World War I period took place in the multinational	

		ANG	territory of the slovenian-italian border. In light of this, the present study aims to provide an analysis of how Slovenes living in the region annexed to Italy by the Treaty of Rapallo in 1920 responded to Italian commemorations of the 'Unknown Soldier'.
	Objavljeno v		transcript; Der Grenzraum als Erinnerungsort; 2012; Str. 121-134; Avtorji / Authors: Klabjan Borut
	Tipologija		1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
3.	COBISS ID	2285011	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Zgodovinopisje ob slovensko-italijanski meji
		ANG	Historiography at the slovenian-italian border
	Opis	SLO	Članek predstavi in sooča zgodovinopisje obmejnega prostora oziroma primerja raziskave sodelavcev univerz in raziskovalnih inštitucij z obeh strani meje, ki se ukvarjajo z raziskovanjem zgodovine severno-jadranskega območja v 20. stoletju. Prispevek predstavlja nekakšno bilanco stanja v historiografiji ob meji in vzpostavlja izhodišče za razmislek o aplikacijah analitičnih strategij ter metodoloških konceptov, s katerimi bi presegli razmere, v katerih lahko govorimo o obstoju »dveh nacionalnih historiografij«.
		ANG	The article introduces and confronts the respective historiographies of the Slovenian-Italian border area, compares the research carried out by university researchers belonging to institutions from either side of the border, who deal with the history of the Northern Adriatic area in the 20th century. It represents a kind of balance sheet in the historiography of the border on the one hand; on the other hand, it establishes a starting point for reflection on the applications of analytical strategies and methodological concepts with which we could overcome the present situation in which we still talk of the existence of »two separate national historiography«.
	Objavljeno v		Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko; Acta Histriae; 2012; Letn. 20, št. 3; str. 281-292; Impact Factor: 0.208; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.323; A': 1; WoS: MM; Avtorji / Authors: Pelikan Egon
	Tipologija		1.02 Pregledni znanstveni članek
4.	COBISS ID	1538112452	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Jugoslovanski federalizem in medrepubliške meje v prvih letih po drugi svetovni vojni
		ANG	Yugoslav Federalism and Inter-republic Borders in the first Postwar Years
	Opis	SLO	Članek obravnava jugoslovanske notranje meje v luči pogledov KPJ na federalizem in nacionalno vprašanje. Na podlagi dokumentov najvišjih državnih in partijskih organov ter relevantne literature avtorica analizira povojno razmejitve med republikami. Glede izvornih meja federalnih entot v najvišjem državno-partijskem vrhu skorajda ni bilo razprave, prav tako ni bil sprejet ustrezen pravni akt, ki bi potrdil notranjo razmejitve. Odsotnost razprave in pravnih aktov je bila posledica strahu pred pogrevanjem mednacionalnih nasprotij po komaj končani vojni in odsev pogledov partije na federalizem. Politika državno-partijskega vrha je bila v prvih povojnih letih izrazito centralistična, vzpostavitev močne in enotne države pa je narekoval tudi boj za jugoslovanske zunanje meje.

			and formally approved at the highest state level, and the archives of the top-level federal bodies contain no documents that might serve as the basis for the originally drawn internal borders. Absence of the debate regarding internal territorial division and related legal acts was primarily due to the fear of rekindling inter-national tensions immediately after the war, and to the Party's attitude towards federalism. In the first postwar years, the policy of the communist authorities was highly centralized and the establishing of a strong and unified country was dictated also by the struggle for Yugoslav external borders.
	Objavljeno v		Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko; Acta Histriae; 2015; Letn. 23, št. 3; str. 433-444; Impact Factor: 0.202; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.348; A': 1; WoS: MM; Avtorji / Authors: Režek Mateja
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
5.	COBISS ID	1538112708	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Raba preteklosti na primeru analize historične naracije o slovensko-hrvaški meji v Istri
		ANG	The use of history on the example of an analysis of the historical discourse concerning the Slovene-Croatian border
	Opis	SLO	Članek obravnava politično rabo zgodovine na primeru analize zgodovinske naracije v publicističnih in zgodovinskih prispevkih o slovensko-hrvaški meji. Na stiku dveh некоč tesno povezanih narodov je vzniknila tipična mitološka zgodovinska naracija in to v trenutku, kot je razpadla Jugoslavija. Analiza zgodovinskih del kaže na dve ravni obravnave, znanstveno in "aktivistično". Gre za dva različna tipa diskurza, ki obravnavata problem razmejitve vsak na svoj način. Prvi poskušajo vzdrževati distanco do aktualnih političnih razmer, drugi pa prikazujejo mejo med Slovenci in Hrvati kot krivično, za kar krivijo tako slovensko politiko kot stroko.
		ANG	The article reviews political use of history, analyzing historical narration in journalistic and historical publications of Slovene-Croatian border. At the point of contact of two nations that used to be closely connected, a typical mythological historical narration began emerging at the time of Yugoslavia's disintegration. The analysis shows two levels of discussion – scientific and "activist". These are two different types of discourse, which deal with the problem of border demarcation. First tends to keep the distance towards current political situation, second presents the border between Slovenes and Croats as unjust, making accusations against Slovene politicians and experts.
	Objavljeno v		Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko; Acta Histriae; 2015; Letn. 23, št. 3; str. 487-499; Impact Factor: 0.202; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.348; A': 1; WoS: MM; Avtorji / Authors: Rožac-Darovec Vida
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	1536562884	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Mednarodni znanstveni sestanek Misliti balkanske meje: nasilje, konflikti, sodelovanje (1914-2014), Koper, 26. - 28. junij, 2014
		ANG	International scientific meeting Thinking Balkan Borderlands: Violence,

		Conflicts, Cooperation (1914-2014)
Opis	SLO	Mednarodna znanstvena konferenca »Misliti balkanske meje: nasilje, konflikti, sodelovanje/Thinking Balkan Borderlands: Violence, Conflicts, Cooperation (1914-2014)« je potekala v Devinu in Kopru med 26. in 28. junijem 2014. Na njej je z referati sodelovalo 19 zgodovinarjev in zgodovinarok iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije, Rusije in ZDA, ki so predstavili svoje raziskave obmejnih regij Balkana z različnih perspektiv (politične, ekonomske, družbene, kulturne) in v treh časovnih sklopih: od balkanskih vojn do 2. svetovne vojne (1912-1939), od 2. svetovne vojne do razpada Jugoslavije (1939-1991) in od razpada Jugoslavije do danes. Konferenca je opozorila na še neraziskane aspekte problematike meja in obmejnosti na Zahodnem Balkanu, odlikovala pa jo je zanimiva in prodorna razprava o odprtih vprašanih obmejnih konfliktov med državami Srednje in Jugovzhodne Evrope, ki so kljub evropskim integracijskim procesom še vedno zaznamovani z zgodovinskimi travmami, nerazumevanjem in konflikti. Za udeležence konference je bila izvedena tudi strokovna ekskurzija z namenom predstavitve ostankov soške fronte in krajev spomina ob slovensko-italijanski meji.
	ANG	The international scientific conference "Thinking Balkan Borderlands: Violence, Conflicts, Cooperation" was held in Devin and Koper between 26 and 28 June 2014. The main goal was to discuss the selected case studies on border areas of Western Balkans from different perspectives (political, social, cultural and economic) divided in three temporal frameworks: from the Balkan Wars to World War II (1912-1939); from World War II to the Breakup of Yugoslavia (1939-1991); from the Breakup of Yugoslavia to the present days. At the conference, 19 historians from Slovenia, Croatia, Italy, Austria, Russia and the USA presented their latest research into Balkan border regions. The most important result of the Conference has been an outstanding debate on the questions of the borderlands conflicts between the states in Central and Southeastern Europe, which are despite the ongoing European integration processes still under the influence of historical traumas, incomprehension and conflicts. The excursion on the remnants of the Isonzo Front in Slovenia and Italy with an aim to present sites of memory in the former Austrian-Italian and present Slovenian-Italian border was also carried out.
Šifra	B.01 Organizator znanstvenega srečanja	
Objavljeno v	Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče; 2014; 63 str.; Avtorji / Authors: Renko Manca G., Ramšak Jure	
Tipologija	2.25 Druge monografije in druga zaključena dela	
2.	COBISS ID	2225363 Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Nacionalne države in transnacionalne regije v 20. stoletju
	ANG	Nation states and transnational regions in the 20th century
Opis	SLO	Predavanje Boruta Klabjana na Državni univerzi "I. Mechnikov" v Odesi je bilo posvečeno primerjavi dveh transnacionalnih regij, in sicer območja severnega Jadrana in Odese. Prikazane so bile predvsem podobnosti in razlike njunih multietničnih identitet, zgodovinskih procesov in ekonomske aktivnosti, osnovane na njuni tradicionalni vlogi pristaniških območij.
	ANG	The workshop at the National University "I. Mechnikov" of Odessa was devoted to the comparison between the two transnational regions of north Adriatic sea and the Odessa area. It showed similarities and differences in terms of their multiethnic identity, historical process and economic activity based around their traditional role of port regions.
Šifra	B.05 Gostujoči profesor na inštitutu/univerzi	
	National University "I. Mechnikov", Faculty of History; 2012; Avtorji /	

	Objavljeno v	Authors: Klabjan Borut	
	Tipologija	3.14 Predavanja na tuji univerzi	
3.	COBISS ID	1536313028	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Zgodovina konfliktov v Jugoslaviji med spominom, politiko in mednarodnimi sodišči
		ANG	La storia dei conflitti in Jugoslavia fra memoria, politica e tribunali internazionali
	Opis	SLO	Jože Pirjevec je v referatu predstavil zgodovino haaškega sodišča od njegove ustanovitve dalje in razpravljal o njegovem trenutnem delovanju. Ugotavljal je, da sodišče ni izpolnilo pričakovanj ob ustanovitvi, saj ni postalo tisto moralno telo, ki naj bi izražalo odnos mednarodne skupnosti do vojnih zločinov, ne le na Balkanu, temveč tudi drugod po svetu. Poudaril je zlasti problem neučinkovitosti in odvisnosti od interesov velikih zahodnih sil in s tem izgubo odločujočega vpliv sodišča pri razreševanju konfliktov v sodobnem svetu.
		ANG	Jože Pirjevec presented history of International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia and discussed about its current status as well. He found out that it did not succeed its mission from the time, when it was established. ICTY has not become moral entity, which should express position of international community towards war crimes committed not only on the Balkans, but also elsewhere. He underlined the problem of its inefficiency and dependence on Western Powers. In this sense it lost its decisive influence in the process of resolving conflicts in modern World.
	Šifra	B.04 Vabljeno predavanje	
	Objavljeno v	2013; Avtorji / Authors: Pirjevec Jože	
	Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa	
4.	COBISS ID	1537992644	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Odnos jugoslovanskih oblasti do izseljevanja prebivalstva iz Istre in Slovenskega Primorja (1945-1948)
		ANG	Odnos jugoslovanskih oblasti prema iseljavanju stanovništva iz Istre i Slovenskog primorja (1945.-1948.)
	Opis	SLO	V okviru mednarodne znanstvene konference Socijalizam na klupi : socijalizam: izgradnja i razgradnja, ki je potekala v Pulju od 1. do 3. oktobra 2015, je Miha Kosmač predstavil referat o vlogi različnih stopenj jugoslovanskih oblasti pri izseljevanju prebivalstva iz Istre in Slovenskega primorja med letoma 1945 in 1948. Povojne migracije prebivalstva so na slovensko-italijanskem obmejnem območju imele vpliv tudi na povojna pogajanja glede določitve meje med Italijo in Jugoslavijo, še zlasti v času priprav na pariško mirovno konferenco. Na podlagi arhivskih virov je analiziral do sedaj še ne poznano problematiko različnih oblik nepravilnosti v delovanjih različnih organov ljudskih oblasti v odnosu do prebivalstva. To so skušale s pridom izkoristiti tudi pro-italijanske organizacije in propaganda z namenom, da bi bila meja zakoličena v korist Italije.
		ANG	At the international scientific conference Socialism on the bench: socialism: construction and deconstruction (Pula, 1. 10. – 3. 10. 2015), Miha Kosmač had a presentation on the topic of attitude of various levels of Yugoslav authorities towards population migrations from Istria and the Slovene Littoral between 1945 and 1948. Postwar migrations have had great influence on the border demarcation in Slovene-Italian borderland, especially in the time of preparations for the Paris peace conference. Based on archival material author analyzes until recently lesser-known events related to the different kinds of irregularities made by Yugoslav authorities towards the local population. Pro-Italian organizations and propaganda

		tried to use this fact as an advantage for Italy during the postwar demarcation negotiation.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli; Socijalizam na klupi; 2015; Str. 50; Avtorji / Authors: Kosmač Miha
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
5.	COBISS ID	1537665988 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Prečenje državne in verske meje v medvojni Jugoslaviji
		<i>ANG</i> Crossing the state and religious borders in interwar Yugoslavia
	Opis	<i>SLO</i> V obdobju med svetovnjima vojnama je večina slovenskih in hrvaških beguncev iz Julijske krajine imigrirala v Kraljevino Jugoslavijo. Zaradi fašistične politike raznarodovanja manjšin in molčanja Svetega sedeža o tej zadevi, kakor tudi močne proti-katoliške propagande s strani jugoslovanskih oblasti, so se med primorskimi imigranti pojavila kritična čustva do Katoliške cerkve, ki so vodila v nekaterih primerih tudi do konvertiranja, zlasti v Srbsko pravoslavno cerkev. Slednjo se je smatralo za religijo skladno z ideologijo jugoslovanstva. Zaradi pomanjkanja zgodovinskih virov se prispevek osredotoča na dva primera: kolonijo primorskih Slovencev v Bistrenici v Makedoniji, kjer se je prostovoljno ali neprostovoljno spreobrnila skoraj polovica ljudi, in na srbsko pravoslavno skupnost v Celju. V tem mestu zaznamo med slovenskimi priseljenci iz Julijske krajine visok odstotek konvertitov.
		<i>ANG</i> During the interwar period, majority of Slovenian and Croatian refugees from Italian new province of Julian March (Venezia Giulia) immigrated to the Kingdom of Yugoslavia. Because of the Fascist policy of forced assimilation ("snazionalizzazione") of minorities and silence of the Holy See in this regard, as well as strong anti-Catholic propaganda from the side of Yugoslav authorities, the critical sentiment towards the Catholic Church arose among the immigrants from Venezia Giulia, which resulted also in conversions to Serbian Orthodox Church. The latter was considered a religion in line with the ideology of Yugoslavism. Due to lack of historical sources, the focus is on two cases: colony of Littoral Slovenes in Bistrenica in Macedonia, where nearly half of the people converted voluntarily or involuntarily, and the Serbian Orthodox community in Celje. In this Slovenian town very high percentage of Slovenian converts were immigrants.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	2015; Avtorji / Authors: Mithans Gašper
	Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine^Z

Vodja in člani projektne skupine so sodelovali na različnih mednarodnih znanstvenih konferencah, okroglih mizah in predavali na tujih univerzah. Poleg že navedenih rezultatov je na konferenci Ruskega centra znanosti in kulture v Ljubljani Jože Pirjevec v referatu predstavil pričevanja slovenskih in ruskih vojakov s soške fronte [COBISS.SI-ID 1537064132], Borut Klabjan pa lokalne dimenzije sarajevskega atentata v Trstu [COBISS.SI-ID 1537063876]. Borut Klabjan je na Columbia University predstavil tudi referat o spominu na partizane na italijansko-jugoslovanskem obmejnem območju [COBISS.SI-ID 1536428740], Miha Kosmač pa primerjalno študijo o povojni čezmejni migraciji v Jugoslaviji in na Češkoslovaškem [COBISS.SI-ID 1536428484]. Na »projektne« konferenci je Jože Pirjevec predstavil referat o prvi svetovni vojni ter pričetkih mejnega konflikta v jadranskem prostoru [COBISS.SI-ID 1536566468], Egon Pelikan ključne idejne, ideološke in politične prelomnice, ki so zaznamovale prostor nekdanje

Jugoslavije od »prvih in zadnjih balkanskih vojn« [COBISS.SI-ID 1536566724], Mateja Sedmak pa revitalizacijo transkulturnih in hibridnih identitet kot sredstva medkulturnega sožitja [COBISS.SI-ID 1536567748].

Najbolj relevantne vsebine projekta so bile vključene v pedagoški proces na dodiplomskem in podiplomskem študiju zgodovine na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem, zlasti pri predmetih Zgodovina (slovansko-romanske) meje, Zgodovina diplomacije, Zgodovina 20. stoletja, Svetovne vojne in evropska družba 20. stoletja, Sodobna zgodovina-izbrane vsebine, Zgodovina evropskih integracij, Primerjalna zgodovina JV Evrope idr., ter na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru.

Potekale so tudi druge oblike sodelovanja s tujimi partnerji kot so univerza v Trstu, Pragi, Beogradu, Benetkah, Odesi in na Reki, z Rusko akademijo znanosti iz Moskve, Deželnim inštitutom za preučevanje odporniškega gibanja Furlanije Julijske krajine, z vrsto arhivskih institucij in knjižnic.

9.Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁸

9.1.Pomen za razvoj znanosti²

SLO

Projekt "Balkanske meje: nasilje, konflikti in sodelovanje" je pomembno prispeval k doslej skoraj neobstoječim študijam meje (border studies) na tem območju s poudarkom na problematiki nasilja, ki v veliki meri generira stereotipne podobe o Balkanu (balkanizmi) in mitizirano reprezentacijo zgodovine. Dodano vrednost predstavlja uporaba sodobne metodologije transnacionalne zgodovine. V evropskem prostoru se je ta metodološki pristop izkazal kot pomemben doprinos k bolj poglobljenim in celostnim zgodovinskim raziskavam v transnacionalnem kontekstu, s poudarkom na vzajemnem študiju historiografij »drugega« oz. »drugih« narodov, pa je z novimi uvidi prispeval k večji tolerantnosti v družbi. »Prostorski preobrat« je namreč pokazal na neustreznost oziroma nedovršenost klasičnih metodoloških prijemov, ki preučujejo mednarodne odnose izključno skozi prizmo odnosov med dvema (ali več) nacionalnima državama. To ne pomeni, da nacionalne države niso več primerna analitična polja, saj predstavljajo najpomembnejši institucionalni okvir v katerem živimo, a prav gotovo študije, ki v globalnem kontekstu iščejo lokalne fenomene, zahtevajo drugačne, transnacionalne prijeme, ne pa internacionalne, ki obravnavajo le horizontalne odnose med državami. Zato se projekt usmerja na obmejna področja več držav in daje večji poudarek na regionalno kot na državno raven, čeprav se te ne izpušča, nasprotno, v okviru diplomacije in političnih odnosov se poudarja pomen institucije oblasti, a na več ravneh. Pri tem se posebej izpostavlja posledice političnih odločitev na lokalno prebivalstvo na obmejnih področjih, ki so nemalokrat pripeljale do konfliktnih in nasilnih situacij. Takšni dogodki so zaznamovali polpreteklo zgodovino Zahodnega Balkana, ki se na nekaterih območjih še vedno kaže kot nestabilno, kljub željam po integraciji v mednarodne povezave.

Rezultati projekta so predvsem z mednarodno znanstveno konferenco in objavami v tematski številki Acta Histriae, reviji z visokim faktorjem vpliva, dosegli širšo mednarodno strokovno javnost, teme in sodelujoči avtorji pa se niso omejevali le na zgodovinopisje, ampak vključujejo tudi sociologijo in etnologijo. Izsledki temeljijo na izvirnih raziskav v slovenskih in tujih arhivih, knjižnicah, fototekah in na terenu (ustna pričevanja), njihovo heterogenost pa zaznamuje pokrivanje obdobja od prvih balkanskih vojn vse do aktualnih razmer danes in treh obmejnih področij Zahodnega Balkana. Ta območja imajo svoje specifične, četudi jih družijo en državni okvir nekdanje Jugoslavije, izstopa pa zlasti primer slovensko-italijanske meje, ki se mu je zato namenilo tudi več pozornosti.

Z vsebinskega vidika se je znanstvena relevantnost projekta pokazala zlasti pri preučevanju politik državnih centrov do obmejnih regij in vlogi nadsnacionalnih institucij (npr. Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije) pri razreševanju konfliktov in ustvarjanju pogojev za sodelovanje v regiji. Gre za področja, ki so pritegnila pozornost medijev zlasti ob izbruhu nasilij, pa tudi nacionalnih zgodovinopisij, pri čemer pa so mnogi še povečali stereotipno in mitizirano predstavo o zgodovini tega območja, na katerem je še vedno prisoten močan nacionalizem. Projektne študije to problematizirajo in ponujajo tudi za to območje nova metodološka orodja, ki spodbujajo sodelovanje na raznih ravneh in med različnimi skupinami ter primerjavo s potencialnimi bodočimi študijami o tej tematiki.

ANG

Project »Thinking Balkan Borderlands: violence, conflicts, cooperation« has significantly contributed to until recently almost non-existent border studies in the region of the Western Balkans, by focusing on the issues of violence, which also generates stereotypical presentations of the Balkans (Balkanisms) and mythicized representations of history. The use of innovative methodology of transnational history gives the project added value. In Europe has this methodological approach proven to be important contribution to deepen and produce more holistic historical studies in transnational context. Emphasizing mutual study of historiographies of the "Other" or of "other" nations delivered new insights and thus stimulate greater tolerance in society. »Spatial turn« in history has shown the inadequacies or rather shortcomings of classical methods, used to study international relations solely as relations between two (or more) national-states. However, national-states are not to be discarded as analytical tools, although researches, which in global context seek local phenomena, require different, transnational, not international instruments. Latter only deal with horizontal relations between states. Therefore, project aimed to study borderlands of several states and stressed regional over state level, even though the multi-level state apparatus as institution of authority has been in the scope of the cluster on diplomacy and political relations thoroughly examined. In that regard, the consequences of political decisions to local populations of borderlands, which have often led to conflicts and violence, have been pointed out. These occurrences have characterized recent history of the Western Balkans that in some areas remains unstable, in spite of endeavors for integration to international alliances.

Project results have reached, especially with international scientific conference and special publication of *Acta Histriae*, journal with high impact factor, wide international academic audience, while topics and collaborators came besides historiography also from the fields of sociology and ethnology. Research results are based on original studies in Slovene and foreign archives, libraries, photothecas and on the field (collecting oral testimonies); their heterogeneity is based on dealing with relatively large period (from the first Balkan war until today) and area (three borderlands of the Western Balkans). These areas have their own specifics, although united by the membership to the common state of former Yugoslavia. Slovene-Italian border is different in this respect; therefore, it received more attention. Scientific relevance of the project has been noticed especially during the research of politics of state capitals towards borderlands and the role of supranational institutions (e.g. International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia) at solving conflicts and creating conditions for the cooperation in the region. These topics have raised the attention of media, significantly in the time of violence outbursts, and in national historiographies. However, stereotypical and mythicized representation of the history of this region on which is based still strong nationalism, has been more often than not enhanced. Project studies problematize this issue and offer for this region new methodological tools, which stimulate cooperation on various levels and among different groups, as well as comparison with potential future studies of this topic.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Odmevnost in pomen projekta za slovensko in mednarodno zgodovinsko stroko se je izkazala že v času izvajanja projekta, ko so člani projektne skupine svoje izsledke z dobrim odzivom slušateljev predstavljali na simpozijih (v Ljubljani, Mariboru, New Yorku, Opavi, Luganu, Dunaju, Pulju in Lizboni), na vabljenih predavanjih in drugih oblikah povezovanja z raziskovalnimi ustanovami v tujini (univerze v Trstu, Pragi, Beogradu, Benetkah, Bratislavi, Odesi, Bolzanu, Oportu, Chieti-Pescari in na Reki, na Northern Illinois University, Moskvi ter Deželnem inštitutu za preučevanje odporniškega gibanja Furlanije Julijske krajine). V Sloveniji (in v tujini) je projekt sovpadal z dvema velikima obletnicama – 100. obletnico začetka 1. svetovne vojne (ter leto kasneje soške fronte) in 70. obletnico konca 2. svetovne vojne – kar še potrjuje aktualnost projekta. V tem času so člani projektne skupine izkoristili tudi večje zanimanje medijev za zgodovino, sploh v primeru 1. svetovne vojne (npr. s konferenco v Ruskem centru znanosti in kulture v Ljubljani), ki je na slovenskih tleh potekala ravno na obmejnem področju med Slovenijo in Italijo. Na dogodkih, posvečenih 2. svetovni vojni, kjer so na evropski ravni v ospredje prišle študije spomina, so projektne člani spregovorili tudi o priključitvi Primorske k Sloveniji (Borut Klabjan je bil eden od intervjuvancev v oddaji Radia Koper Dan vrnitve Primorske matični domovini) in protifašističnih gibanjih (npr. na mednarodni konferenci veteranov držav članic Foruma slovanskih kultur ob 70. obletnici zmage nad

fašizmom »Nauki II. svetovne vojne in sodobna družba« v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije 10. aprila 2015). Žal je bila (pre)malo pozornosti deležna 40. obletnica podpisa Osimskih sporazumov, a se pričakuje več prireditev prihodnje leto (ob obletnici datuma, ko so sporazumi stopili v veljavo).

Člani projektne skupine so izsledke svojih raziskav vnesli tudi v pedagoški proces v vsebine predavanj na UP Fakulteti za humanistične študije (npr. predmete »Zgodovina slovansko-romanske meje«, »Zgodovina diplomacije«, »Zgodovina 20. stoletja«, »Zgodovina evropskih integracij«) in na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru, kakor tudi usmerjali študente k izbiri podobnih tematik pri njihovih zaključnih delih.

Da se tematik, ki pokrivajo širšo regijo, lotevamo v Sloveniji, ima pomemben strateški pomen za nadaljnje projektne in druge povezave z državami, ki so članice EU oziroma je njihov interes pridružiti se uniji. Reference, ki si jih je na ta način pridobila projektna skupina, in izmenjava znanj, ki je stekla tekom projekta s tujimi strokovnjaki in širšo publiko, ima tako velik potencial, ki ga bodo raziskovalci skušali izkoristiti tudi pri svojem nadaljnjem raziskovalnem delu. Izsledki bi lahko prispevali tudi k večji tolerantnosti v družbi s spodbujanjem sodelovanja med raznolikimi etničnimi, verskimi, narodnostnimi in drugimi skupinami v času, ko Evropa doživlja močne pretrese in porast nacionalizma. Pojav »Drugih« na t. i. balkanski poti namreč ne sme delovati kot povezovalni element proti migrantom in beguncem, ampak kot skupni angažma v iskanju miroljubne rešitve problema, ki lahko resno zamaje evropsko zavezništvo in njegove vrednote.

ANG

Visibility and importance of the project for Slovene and international historiography has been noted since the beginning of the project, when project members presented their results on symposiums (in Ljubljana, Maribor, New York, Opava, Lugano, Vienna, Pula and Lisbon), guest lectures and other forms of networking with research organizations abroad (universities in Trieste, Prague, Belgrade, Bratislava, Odessa, Bolzano, Oporo, Chieti-Pescara, Rijeka, Northern Illinois University, Moscow and Istituto regionale per la storia del Movimento di liberazione nel Friuli-Venezia Giulia).

In Slovenia and abroad project coincided with two major anniversaries – 100 years since the beginning of World War I in 2014 (and one year later the Isonzo front) and 70 years since the end of World War II – which confirms the significance of project's topic. History gained media attention, especially concerning World War I (e.g. we attended conference in the Russian Scientific and Cultural Centre, Ljubljana), which in Slovenia took place precisely in the Slovene-Italian borderland, so the project members used this opportunity. At the events dedicated to World War II, on European level more attention was given to memory studies, while project members have also participated at discussions regarding annexation of the Littoral to Slovenia (Yugoslavia) (Borut Klabjan was one of the interviewees in the broadcast of Radio Koper "Dan vrnitve Primorske matični domovini« (The day of the return of the Littoral to the homeland)) and antifascist movements (e.g. international conference of the veterans from the states members of Forum of Slavic cultures International Foundation "The lessons of World War II and modern society" in National Museum of Contemporary History in Slovenia, 10. 4. 2015).

Unfortunately (too) little attention received the 40th anniversary of signing the Osimo treaties, however, more is to be expected in 2017 (at the 40th anniversary when the treaties came into force).

Members of project group have disseminated project results through the teaching process at the Faculty of Humanities, the University of Primorska (subjects History of Slavic-Roman border, History of diplomacy, The 20th century history, The history of European integrations) and Faculty of Arts, University of Maribor, as well as directed students to choose similar topics for their theses.

That these topics, embracing whole region of the Western Balkans, have been addressed in Slovenia, is a major strategic point for further project and other connections with states members of EU and those with the interest to join. References gained by the project members and knowledge exchanges with prominent foreign experts and wider public have therefore great potential, which researchers will try to use at their future research efforts. Results can contribute to more tolerant society by stimulating cooperation among various ethnic, religious, national and other communities in the time when Europe has been confronted with major issues and increase of nationalism. The emergence of the "Others" on so called Western Balkan route must not act as a cohesive element against migrants and refugees, but as common engagement in seeking peaceful solution to the problem that can seriously endanger European

Union and its values.

10. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!**Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni**

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

11.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	

G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

12.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹¹

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra	
		1.	
		2.	
		3.	
		4.	
		5.	
	Komentar		
	Ocena		

13.Izjemni dosežek v letu 2015¹²**13.1. Izjemni znanstveni dosežek**

<p>HUMANISTIKA Področje: 6.01 Zgodovinopisje</p> <p>Dosežek 1: Izvirni znanstveni članek</p> <p>Vir: REŽEK, Mateja. Jugoslovanski federalizem in medrepubliške meje v prvih letih po drugi svetovni vojni = Il federalismo jugoslavo e i confini tra le repubbliche nei primi anni dopo la seconda guerra mondiale. Acta Histriae, ISSN 1318-0185, 2015, letn. 23, št. 3, str. 433-444. [COBISS.SI-ID 1538112452]</p> <p>Gl. prilogo</p>

13.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

<p>HUMANISTIKA Področje: 6.01 Zgodovinopisje</p> <p>Dosežek 2: Prispevek na mednarodni konferenci</p>

Vir: MITHANS, Gašper. Crossing the state and religious borders in interwar Yugoslavia : prispevek na konferenci II International Workshop "Changes and Continuities. Border areas and frontier mentality", Faculdade de Ciências Sociais e Humanas - Universidade Nova de Lisboa, July 20-21, 2015. [COBISS.SI-ID 1537665988]

Gl. prilogo

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza na Primorskem,
Znanstveno-raziskovalno središče
Universita del Litorale Centro di
ricerche scientifiche

Jože Pirjevec

ŽIG

Datum:

18.3.2016

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2016/7

¹ Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni

enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ni voden v sistemu COBISS). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Rubrike izpolnite / prepišite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹² Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2015 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2016 v1.00

DB-6A-B0-50-04-35-6F-CC-3D-B6-9B-FD-80-B7-86-A1-7E-35-FA-74

Priloga 1

HUMANISTIKA

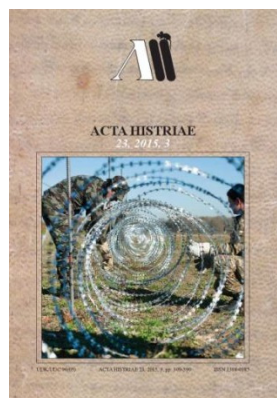
Področje: 6.01 Zgodovinopisje

Dosežek: **Izvirni znanstveni članek**

REŽEK, Mateja. Jugoslovanski federalizem in medrepubliške meje v prvih letih po drugi svetovni vojni = Il federalismo jugoslavo e i confini tra le repubbliche nei primi anni dopo la seconda guerra mondiale. V: *Acta Histriae*, ISSN 1318-0185, 2015, letn. 23, št. 3, str. 433-444.

http://zdjip.si/wp-content/uploads/2015/12/Pages-from-Acta-Histriae-št.-3-letnik-23-2015_REŽEK_LOWRES.pdf. [COBISS.SI-ID 1538112452]

Jugoslovanski federalizem in medrepubliške meje v prvih letih po drugi svetovni vojni

Članek Mateje Režek obravnava jugoslovanske notranje meje v luči pogledov Komunistične partije Jugoslavije na federalizem in nacionalno vprašanje. Na podlagi dokumentov najvišjih državnih in partijskih organov ter relevantne literature analizira povojno razmejitve med republikami. Glede izvornih meja federalnih enot v najvišjem državno-partijskem vrhu skorajda ni bilo razprave, prav tako ni bil sprejet ustrezen pravni akt, ki bi potrdil notranjo razmejitve. Odsotnost razprave in pravnih aktov je bila posledica strahu pred pogrevanjem mednacionalnih nasprotij po komaj končani vojni in odsev pogledov partije na federalizem. Politika državno-partijskega vrha je bila v prvih povojnih letih izrazito centralistična, vzpostavitev močne in enotne države pa je narekoval tudi boj za jugoslovanske zunanje meje.

Članek je izšel v tematski številki revije *Acta Histriae* (3/2015) o balkanskih mejah, v kateri je znanstvene članke objavilo 15 uveljavljenih slovenskih in tujih zgodovinarjev. Tematska števila predstavlja koherentno študijo, ki omogoča primerjavo posameznih primerov obmejnih področij Zahodnega Balkana.

Mateja Režek v članku, objavljenem v tematski številki revije *Acta Histriae* o balkanskih mejah, zaobjame vzpostavitev notranjih meja federativne Jugoslavije v obdobju neposredno po drugi svetovni vojni. Njeni izsledki pričajo o kompleksnosti tega vprašanja, ki so ga oblasti skušale zaobiti s poudarjanjem načela bratstva in enotnosti, kasneje pa tudi s spodbujanjem skupne jugoslovanske (nad)nacionalne identitete.

Priloga 2

HUMANISTIKA

Področje: 6.01 Zgodovinopisje

Dosežek: **Prispevek na mednarodni konferenci**

Vir: MITHANS, Gašper. Crossing the state and religious borders in interwar Yugoslavia : prispevek na konferenci II International Workshop "Changes and Continuities. Border areas and frontier mentality", Faculdade de Ciências Sociais e Humanas - Universidade Nova de Lisboa, July 20-21, 2015. [COBISS.SI-ID 1537665988]

Prečanje državne in verske meje v medvojni Jugoslaviji

V obdobju med svetovnjima vojnama je večina slovenskih in hrvaških beguncev iz Julijske krajine imigrirala v Kraljevino Jugoslavijo. Zaradi fašistične politike raznarodovanja manjšin in molka Svetega sedeža o tej zadevi, kakor tudi močne protikatoliške propagande s strani jugoslovanskih oblasti, so se med primorskimi imigranti pojavila kritična čustva do Katoliške cerkve, ki so v nekaterih primerih vodila tudi do konvertiranja, zlasti v Srbsko pravoslavno cerkev, ki naj bi bila skladna z ideologijo jugoslovanstva. Zaradi pomanjkanja zgodovinskih virov se prispevek osredotoča na dva primera: kolonijo primorskih Slovencev v Bistrenici v Makedoniji, kjer se je prostovoljno ali neprostovoljno spreobrnila skoraj polovica ljudi, in na srbsko pravoslavno skupnost v Celju, kjer zaznamo med slovenskimi priseljenci iz Julijske krajine visok odstotek konvertitov.

Referat, ki ga je Gašper Mithans predstavil na konferenci o obmejnih področjih in obmejni mentaliteti na Univerzi Nova de Lisboa v Lizboni, odpira v slovenskem in širšem prostoru jugovzhodne Evrope neraziskano tematiko verskega konvertitstva na primeru migrantske skupnosti. Pri tem izpostavlja prehode fizične in simbolne meje, ki se odražajo in prepletata na družbeni ravni, najpogosteje s procesi vključevanja in izključevanja.